

3. Puanlama nesneliği → Güvenilirliği büyük ölçüde etkiler.

- * Bir testin **farklı kişiler** tarafından **puanlanması** ya da
 - Aynı kişinin **farklı zamanlarda** verdiği **puanlar** arasındaki **tutarlılığa** ⇒ **Puanlama güvenilirliği** adı verilir.

- * Bir testten elde edilen **puan**
 - Puanlayıcıya ya da zamana göre **değişmiyorsa** → Testin **güvenilirliği artar**.

- * Ölçme aracının puanlamasının **nesnel** ve **öznel** olması çok önemlidir.
 - Nesnel Araçlar:** “Çoktan seçmeli, derecelendirme ölçeği, kontrol listeleri...”
 - Öznel Araçlar:** “Açık uçlu sorulardan oluşan araçlar, mülakatlar vb...”

- * **Öznel araçların** puanlama biçiminin **nesnel hâle getirilmesi** ⇒ **Güvenilirlik** açısından önemlidir.

4. KR-20 ve KR-21 yöntemlerinde bahsedildiği gibi

- ⇒ **Testteki maddeler** açısından
 - **Benzeşiklik (homojenlik) arttıkça** → **Güvenilirlik artar**.
 - **Ayrışıklık (heterojenlik) arttıkça** → **Güvenilirlik düşer**.
- (Benzer maddeler arasından seçim zorlaşır. Tesadüfi cevap azalır)

5. Puanların güvenilirlik kestirimi için

- Veri elde edilecek **grubun büyüklüğü artarsa** → Grup Heterojenleşir
→ **Güvenilirlik artar**.
- (Grup üyelerinin fazlalığı, elde edilecek veriyi çeşitlendirir)

6. Bir üst maddeyle de paralel bir biçimde

- * **Maksimum performansı ölçen** testlerde
 - **Ortalama güçlüğe yaklaştıkça** ($\bar{P} = .50$) → Grup Heterojenleşir
→ **Güvenilirlik artar**.

7. Maddelerin dil bilgisi kurallarına uygun, açık ve anlaşılır yazılması

- **Güvenilirliği artırır**.
- Bu koşul **sağlanmadığı takdirde** diğer koşulların **fazla önemi olmayabilir!**
- İyi madde yazarı olmada **ana dilini iyi kullanma** becerisi önemlidir.
- ⇒ **Temel ilke**
 - Bir **maddenin tüm öğrenciler tarafından aynı biçimde anlaşılmasıdır**.

8. Öğrencilere yönerge vermek

- Test almayı → **Güdüler** **Hazırbulunuşluğu** → **Arttırır**.
- * **Bireyden** kaynaklanabilecek **hataları asgariye indirir**.

9. Fiziksel ortamın uygun hâle getirilmesi → **Güvenilirliği artırır**.

- (Ses, sıcaklık, ışık, koku, dikkat dağıtıcı uyarıcılar, ergonomi vb.)

10. Eğer süreli test uygulaması ise **süre** yeterli verilmelidir.

- Bu bir **hız testi değilse** → Herkesin maddelerin tümüne ulaşması beklenir.

11. Uygulamada bireylerin

- **Dikkatini dağıtacak - kaygısını artıracak** davranışlardan kaçınılmalıdır.

12. - Maddeler teste düzgün yerleştirilmeli

- Okumayı **güçleştirecek** bir **unsur** bulunmamalı
- Test katılımcısının **yaşına, gelişim düzeyine uygun bir punto**
- Baskı hataları bulunmamalı

13. Tesadüfi - sabit ve sistematik hatalardan arındırılmalıdır.**TEST GELİŞTİRME VE MADDE / SORU TÜRLERİ****Test Nedir?**

- * Eğitimde **birey özelliklerini belirlemeye yönelik ölçme aracıdır**.
- * **Test terimi** günlük dilde yalnızca çoktan seçmeli anlaşılırsa da ⇒ Test çok daha geniş bir **anlamda** kullanılmaktadır.

TEST TÜRLERİ

Testi Alan Kişi Sayısına Göre	Testin Uygulanış Süresine Göre	Testin Ölçtüğü Niteliğe Göre	Değerlendirme Yaklaşımına Göre	Hazırlanış Biçimine Göre	Veri Toplama Tekniğine Göre
1. Bireysel	1. Süreli	1. Hız testleri	1. Objektif	1. Standart	1. Performans
2. Grup	2. Süresiz	2. Güç Testleri	2. Subjektif	2. Öğretmen yapımı	2. Kağıt-Kalem

Tablo 4: Test türleri

TEST GELİŞTİRME

- * **Önceden belirlenmiş özelliklerin ölçülmesi** ile ilgili bir **test geliştirilmesi**
 - **Sistemik işlem basamaklarına uyulmasını** gerektirir.

Test Geliştirme İşlem Basamakları:

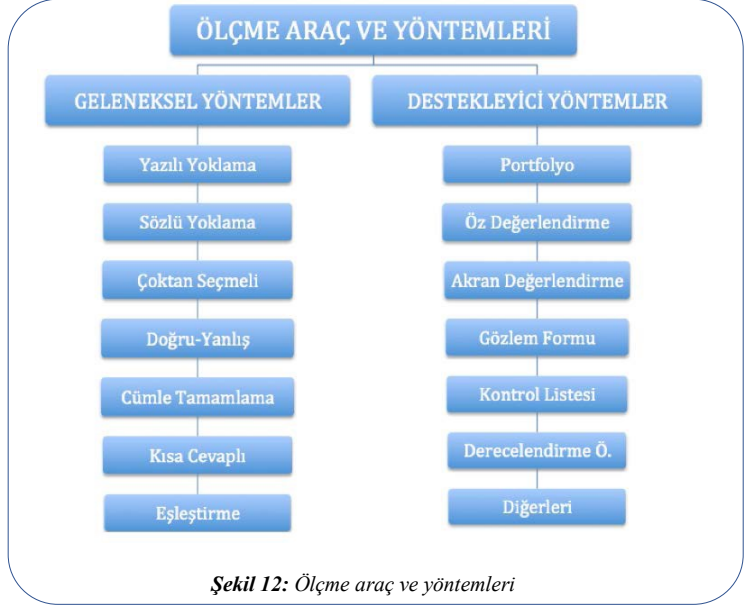
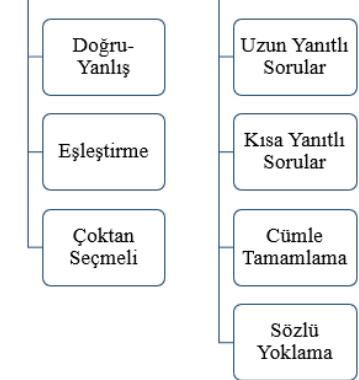
- Amacın belirlenmesi,
- Kapsamın belirlenmesi ve belirtke tablosunun oluşturulması,
- Denemelik maddelerin / soruların yazılması,
- Maddelerin / soruların gözden geçirilmesi (redaksiyon),
- Denemelik test formunun hazırlanması,
- Testin uygulanması,
- Test ve madde istatistiklerinin hesaplanması,
- Seçilen maddelerden oluşan nihai formun oluşturulması.

- * Test geliştirme adımları olarak bunlar verilebilir

- * Sınıf içi ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde
 - Bu basamaklara **uygun test geliştirmek pratikte çok olanaklı değildir**.

Öğretmenler açısından daha olanaklı bir test planı:

- Sınavın amacının belirlenmesi
- Sınavda yoklanacak davranışların belirlenmesi
- Sınavın kapsayacağı konuların listelenmesi
- Okulun takvimine uygun sınav gününün belirlenmesi
- Bir ders saatine uygulanabilecek uzunlukta bir sınav süresinin belirlenmesi,
- Belirtke tablosunun hazırlanması
- Soru/madde türlerinin belirlenmesi
- Soru/madde sayısının belirlenmesi
- Sınav süresinin belirlenmesi
- Soruların “ortalama güçlüğünün” ve “güçlük dağılımının” belirlenmesi
- Soruların yazımında, izlenecek yolun belirlenmesi
- Cevap anahtarının ve puanlama yönteminin belirlenmesi
- Ölçme aracını yazma ve çoğaltma yönteminin belirlenmesi
- Sınavın uygulanma kurallarının belirlenmesi (yönerge yazılması)
- Sınavın uygulanması
- Test ve madde istatistiklerinin hesaplanması

BAŞARININ ÖLÇÜLMESİNDE YÖNTEMLER**Seçme Gerekli Maddeler** ve **Açık Uçlu Sorular**

Şekil 13: Geleneksel yöntemler (Madde / soru türleri)

GELENEKSEL ÖLÇME YÖNTEMLERİ**DOĞRU-YANLIŞ MADDELERİ:**

- * **Cevaplayıcıdan** verilen ifadelerin
 - **Doğru** mu, **yanlış** mı olduğunu belirlemesinin **istendiği** madde türüdür.
- * **Doğru - Yanlış** maddelerinde verilen bir tür “önerme”dir.
 - “Cumhuriyet 1920 yılında kurulmuştur” (D) (Y)”

- * **Çoktan seçmeli madde türünden sonra** en çok kullanılan **ikinci madde tipidir**.
 - Bilimsel gerçekleri, tarihî olayları, kesin yargıları **tamma** ve **hatırlama**
 - Olguları ve gerçekleri kişisel yargı ve görüşlerden **ayırt etme ölçülmek istenir**.

Avantajları:

- Hazırlanması, uygulanması ve puanlaması kolay (kullanışlıdır.)
- Soru sayısı artırılabilir.
- Sistemik hata karışma olasılığı pek yoktur.

Dezavantajları:

- Şans başarısı olasılığı yüksektir.
- İyi yazılmazsa genellikle üst düzey bilişsel özellikleri ölçemez.
- Öğrenme eksiklerini belirleyemez.
- Yanlış üzerinden öğretim yapılmaz.
- Her derste/konuda kesin yanlış denebilecek durumlar belirlemek zordur.

DOĞRU-YANLIŞ MADDELERİ YAZIM KURALLARI:

- Her madde **tek** ve **belirli** bir fikri belirtmelidir.
(Aynı maddede biri **doğru**, öteki **yanlış** iki fikir **olmamalı!**)
- Doğru yanlış maddesi, kesinlikle doğru** ya da **kesinlikle yanlış** olmalıdır.
(Başka bir **açıklamaya** gerek kalmadan belirlenebilmelidir.)
- Maddenin **yanlışlığı** önemsiz ayrıntıda / **aldatıcı bir noktada olmamalıdır.**
(Bir yargı temelden **yanlış** olmalıdır.)
- Mümkün olduğunca **olumsuz ifade** kullanılmalıdır.
(**İki olumsuz ifadeden kesinlikle kaçınılmalıdır.**)
- Kanı ifadeleri** bir **kaynağa** dayandırılmalıdır.
- Maddenin ifadesi kısa, açık** ve **yalın** olmalıdır.
- Maddenin okuduğunu **üst düzey anlama süreçlerine yönelik** olabilmesi için metindeki **cümleler aynen** yazılmamalıdır.
- Özellikle **vurgulamak** istenen bir ifadenin **altı çizilebilir.**
- Maddenin özellikle **yanlış olduğu durumlarda**, şans faktörünü engellemek için **ifadeyi düzeltmesi** ya da **yanlışlığın ne olduğunu belirtmesi istenebilir.**
- Doğru-yanlış maddeleri** ile **üst düzey öğrenmeler** de **yoklanabilir.**
- Maddeler aynı kapsamda ise ortak soru kökü altında birleştirilebilir.**
- Doğru ve yanlış maddelerin **testteki sıralanışı rastgele olmalıdır.**
- Maddelerin ifadesi** yaklaşık olarak **ayrı uzunlukta** olmalıdır.
- Doğru ve yanlış maddelerin sayısı**, yaklaşık olarak **birbirine eşit** olmalıdır.
- Madde işaretleme yöntemi, açık** ve **anlaşılır** bir **biçimde açıklanmalıdır.**
- Mümkünse **kısa, basit cümle yapısı** olmalı / "ve" gibi **bağlaçlara** dikkat et.
- Olumsuz** anlamlı bir **sözcük** ya da **ifade** varsa **altı çizilmelidir.**
- İpucu** vermekten **kaçınılmalıdır:**
* "Asla, daima, hiçbir, tümü" vb. ifadelerin → **Yanlış** olma olasılığı yüksektir.
* "Genellikle, bazen, sıklıkla" vb. ifadelerin → **Doğru** olma olasılığı yüksektir.
- Üst düzey beceriler için tablo, grafik, harita** gibi bir **öncül** kullanılmalıdır.

EŞLEŞTİRME MADDELERİ:

- * Eşleştirme maddeleri, **iki grup hâlinde verilen** ve **birbirleriyle ilgili olan** - **Bilgi öğelerinin** belli bir açıklamaya göre **eşleştirilmesini** gerektirir.

Yönerge / Açıklama

Yönerge: Aşağıdaki "A" sütununda Türkiye Cumhuriyeti tarihi ile ilgili bazı önemli olaylar, "B" sütununda ise bu olayların geçtiği yıllar verilmiştir. Bir olayın hangi yılda geçtiğini kararlaştırdıktan sonra, o yılın önündeki harfi, olayın solundaki boşluğa yazınız. "B" sütunundaki bir tarih, bir veya birden fazla kez kullanılabilceği gibi, hiç kullanılmayabilir.

Muhtemel cevaplar / Seçenekler

A Sütunu	B Sütunu
C 1. Osmanlı Meclis-i Mebusan'ın son toplantısı	A. 1918
D 2. Ankara'nın başkent olması	B. 1919
H 3. Tek dereceli seçimlerin ilk kez yapılması	C. 1923
C 4. TBMM'nin açılması	D. 1925
D 5. Lozan Antlaşmasının imzalanması	E. 1928
D 6. Cumhuriyet'in ilanı	F. 1930
C 7. Sevr Antlaşmasının imzalanması	G. 1934
	H. 1936
	I. 1946

Avantajları (Eşleştirme Maddeleri):

- Hazırlanması, uygulaması ve puanlaması kolaydır. (Kullanışlılık)**
- Soru sayısı artırılabilir.**
- Sistemik hata karışma olasılığı pek yoktur!**

Dezavantajları (Eşleştirme Maddeleri):

- Şans başarısı olasılığı yüksektir!**
- İyi yazılmazsa genellikle üst düzey bilişsel özellikleri ölçemez!**

EŞLEŞTİRME MADDELERİ YAZIM KURALLARI:

- Soru grubunda **yönerge/açıklama** yazılmalıdır.
- Seçeneklerin** kullanılacak mı? / **Kaç kez** kullanılacağı **belirtilmelidir.**
- Bir eşleşme takımındaki **öncüller** ile **cevaplar eşit sayıda** olmalıdır.
- * Eşleştirmede **ortaokul** ve **üstü öğretim kademelerinde**
- Öncülün başındaki boşluğa seçeneğin harfini yazmaları istenebilir.
* **İlkokul düzeyinde ise**
- **Öncüllerle seçenekler** arasında oklarla eşleştirme yapmaları istenebilir.
- Okul öncesi, özel eğitimde eşleştirmede şekil – resim** kullanılabilir.
- Öncüller** ile **seçeneklerin her biri benzeşik (homojen)** öğelerden **oluşmalıdır.**
- Uzun ifadeler öncül** olarak **kullanılmamalı**
- **Öncüller sütunu** sayfanın **sol sütununa**
- **Cevaplar sütunu** ise sayfanın **sağ tarafına** yerleştirilmelidir.
- Madde sayısı en az 6, en çok 15** olmalıdır.
- Maddelerin tümü aynı sayfada** bulunmalıdır.
- Cevapların seçileceği sütun, bir kelime listesi ise**
- **Alfabetik** sıraya göre (**küçükten büyüğe ya da büyükten küçüğe**) olmalıdır.
- Hatırlama düzeyi** dışında,
- **Kavrama düzeyi** öğrenmeler de **yoklanabilir.** (grafik / tablo / metin / harita)

ÇOKTAN SEÇMELİ MADDELER

Soru 24 BÖLGELER ARASI BAĞLANTILAR

	A	B	C	D
A	0	0	1	1
B	0	0	1	1
C	1	1	0	1
D	1	1	1	0

Yukarıda verilen tablo aşağıdaki şekillerden hangisine ait olabilir?

Seçenekler

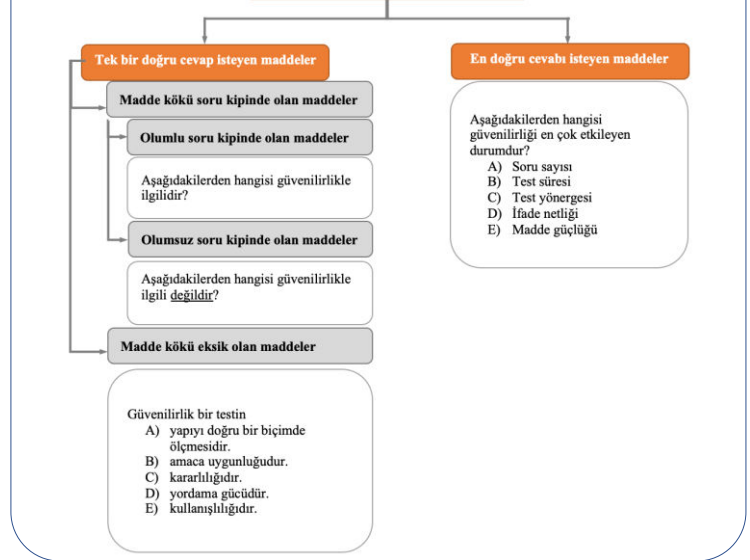
A) B) C) D)

Öncül

Çoktan seçmeli madde

ÇOKTAN SEÇMELİ MADDELERİN ÖZELLİKLERİ:

- Hazırlanması zor** ancak **puanlaması kolaydır.**
- Puanlama objektiftir.**
- Üst düzey bilişsel becerilerle** ilgili madde **yazmak zordur!**
- Maddeler genellikle **bilgi, kavrama** ve **uygulama** basamaklarındadır.
- Doğru cevabı içindedir:**
⇒ **Sentez** düzeyinde soru sormak **olanaklı değildir!**
⇒ **Yaratıcılığın denetlenmesi zordur!**
⇒ **Puanlara şans başarısı karışma ihtimali** vardır.
- Çok sayıda soru** sorulabilir.
- Sistemik hata karışma ihtimali** çok **düşüktür.**
- Çeldirme mantığı** temellidir.

ÇOKTAN SEÇMELİ MADDE TÜRLERİ**ÇOKTAN SEÇMELİ MADDE YAZIM KURALLARI:**

- Bilen bir öğrenci**, seçenekleri görmeden **doğru cevabı verebilmelidir.**
- Öğrencinin henüz öğrenmediği **sözcük, kavram, terim** vb. kullanılmalıdır.
- Bir durum, resimle** anlatılıyorsa çok **cümle** yerine **görselden** yararlanılabilir.
- Ancak maddenin **cinsiyet** gibi **yanlış oluşturmamasına dikkat** edilmelidir.
- Gereksiz görsel** kullanılmalıdır.
- Öğrencinin öğretmenin zihninden geçeni** keşfetmesi beklenmemeli.
- Karışık bir dil** → Soruyu zorlaştırmak **değildir!**
- **Ortalama bir öğrencinin anlayabileceği** bir dil kullanılmalıdır.
* Bir çoktan seçmeli maddeyi zorlaştırmak için:
a) **Çeldiricileri doğru yanıtla yaklaştırmak** (güçlendirmek)
b) **Davranışı üst düzey becerileri ölçen bir formda** hazırlamak.
- Madde kökünde gereksiz sözcük** kullanılmalıdır.
- Bu hata önemli yerleri **vurgularken** yapılmaktadır.
- Seçeneklerde** → **Gereksiz sözcük tekrarı**ndan kaçınılmalıdır.
Tekrar edilen sözcük → **Madde köküne** alınabilir.
- Bir maddenin doğru yanıtı**
- **Başka bir maddenin kökünde** ya da **seçeneklerinde** bulunmalıdır.
- Seçenekler birbirleriyle tutarlı** ve **ayrı gramatik yapıya** sahip olmalıdır.
* Eğer seçenekler ifade bakımından birbirinden farklıysa
- Öğrenciler **ipucu verir.** (Özellikle eklerin kullanımına dikkat etmek gerekir.)
- İpucu vermekten kaçınmak** gerekir.
* "Asla, daima, hiçbir, tümü" vb. ifadelerin → **Yanlış** olma olasılığı yüksektir.
* "Genellikle, bazen, sıklıkla" vb. ifadelerin → **Doğru** olma olasılığı yüksektir.
- Birbirinin **tam zıttı** olan durumların seçeneklerde verilmesi **uygun değildir.**
- Gen. **biri doğrudur. Şans başarısı artar / geçerlilik ve güvenilirlik düşer.** →

- 13) Seçeneklerde birbirini **anlamca içeren** ifadeler kullanılmamalıdır.
- 14) Seçeneklerin **uzunlukları** birbirine **eşit** olmalıdır.
- 15) Doğru cevapların bir **örüntü** göstermemesi gerekir. (Dağıtılırken dikkat!)
- 16) “**Hepsi**” ve “**hiçbiri**” bir seçenek olarak kullanılmamalıdır.
- 17) **Seçenek sayısı** genellikle 4 ya da 5 olsa da seçenek sayısını
* Öğrencinin içinde olduğu **gelişim dönemi** belirler:
- Lise ve daha üstü öğretim düzeylerinde → 5
- Ortaokul düzeyinde → 4
- İlkokul düzeyinde → 3 seçenek kullanılabilir.
- 18) Seçenekler **bir sıra ile** verilmelidir.
-Alfabetik veya **büyüklik olarak** sıralanmalıdır.
- 19) **Dil bilgisi** ve **imla kuralları** çok önemlidir.
* **İyi bir madde yazarı**
a. Madde yazılan **alanı** çok iyi bilmeli
b. Madde yazma **teknik** ve **yöntemlerinden** haberdar olmalı
c. Maddelerin yazılacağı **dili kullanmada becerikli** olmalı
d. Öğrencilerin gelişim düzeyini çok iyi **bilmelidir**.
- 20) Seçeneklerin **baş harfleri büyük** olmalıdır.
- 21) **Madde kökü** ile **seçenekleri aynı sayfada** olmalıdır.
- 22) **Ortak köke dayalı madde grubu yazılacaksa**
- **Hangi soruların ortak köke göre yanıtlanacağı** belirtilmelidir.
(İlkokulda madde sayısını çok arttırmamak gerekir.)

AÇIK UÇLU SORULAR

- * **Açık uçlu sorular** ikiye ayrılır [**Pikometri alanyazımında** (literatür)]:
a) **Uzun yanıt gerektiren maddeler** b) **Yanıt sınırlı maddeler**
- * **Ancak bu testler (sahada):**
a) **Essay (yazılı yoklama)** c) **Boşluk doldurma (cümle tamamlama)**
b) **Kısa yanıt** d) **Sözlü yoklama** olarak geçmekte.

ESSAY (YAZILI YOKLAMA)

- Yazılı yoklamaların temel özellikleri:**
* **Sorulara** cevap verme konusunda **sınırsız bir özgürlüğü** vardır.
* **Sınırsız cevap özgürlüğünün:**
Avantajı: Öğrencinin **bilgisi** ile **zihninin nasıl işlediğini** anlama olanağı sağlar.
Dezavantajı: Öğrenci **sınırlı bilgiye sahipse** soruyla **ilgisiz olmayan, aklına estiği** gibi uzun cevaplar yazabilir.

- * **Sınırsız cevap özgürlüğü**
→ **Anlatım becerisi iyi olan öğrencilere** bir **avantaj** sağlayabilir.

Essay (Yazılı Yoklama)

- * Dünyada **en eski** ve **hâlâ en çok tercih edilen** testlerden biridir.
* Bunun iki nedeni vardır:
a. **Pratik nedenler:** Hazırlanması kolaydır.
b. **Eğitsel nedenler:** Üst düzey bilişsel becerileri ölçmek için geleneksel yöntemler arasında **en avantajlı** yazılı test etme yoludur (Sentezde tek yol).
* **Yazma, problem çözme, bilgileri organize etme, analiz vb. özgün bir ürün ortaya koyma (yaratıcı düşünme), eleştirel düşünme, yeni durumlara beceriyi transfer etme, analitik düşünme, bilimsel düşünme, hipotez oluşturma ve neden-sonuç ilişkilerini açıklama, veri düzenleme, güçlü ve zayıf yönleri belirleme gibi becerileri ölçmek için çok kullanışlıdır.**

Essay (Yazılı Yoklama)

- * **Çok fazla soru** sorulamıyor → Bir **dezavantajdır**.
* **Puanlar**, sadece **bilgiyi değil**, öğrencinin
→ **Anlatım biçimini, yazı güzelliğini, bilgisini örgütlenme biçimini** de yansıtır.
→ Bu ise **ölçme sonuçlarındaki sistematik hata miktarını** artırabilir.
* **Puanlama özneliği** belki de **en önemli dezavantajdır**.

“Essay”de Nesnellığı Artırma Yolları:

- 1) **Ayrıntılı bir cevap anahtarı** çıkarılmalıdır.
- 2) Öğrenci ne yaparsa **kaç puan verileceğinin** belirlenmesi gerekir.
- 3) **Bütüncül (holistik)** ya da **analitik rubrik** hazırlanabilir.

KISA CEVAPLI SORULAR

- * **Kısa cevaplı testler**
-Bir **sözcük, rakam, tarih** ya da **en çok bir cümle** ile **cevaplanan** sorulardan oluşur.
-Öğrencinin **aklının estiği cevabı yazmasını engeller**.
-Cevaplar çok **kısa**dır.
(Testlerin puanlanmasını genellikle **nesnel** kılar, .
-Eğer **konu kapsamı** bakımında **homojen** bir yapıda ise
→ **Gruplandırılarak sorulması daha uygun** olacaktır.
- **Uzun cevap** gerektiren sorularda **olduğu gibi** ayrıntılı cevap anahtarı olmalıdır.

Avantajları:

1. **Hazırlanması, uygulaması ve puanlaması kolay** (kullanışlıdır)
2. **Soru sayısı artırılabilir.**
3. **Sistematik hata karışma olasılığı pek yoktur.**

Dezavantajları:

- * **Üst düzey bilişsel özelliklerin** ölçülmemesi yine bir **dezavantajdır**.

- * **Cümle tamamlama** (boşluk doldurma), **kısa cevaplı / sınırlı cevap** gerektirir.
* Öğretmen
- **Önemli** gördüğü bir **cümleyi** alır,
- **Kritik** gördüğü bir ya da birden fazla **yeri çıkarır**
- **Yerine bir boşluk** koyar
- Öğrenciden o cümleyi **anamlı bir biçimde tamamlaması** istenir.
* **Hazırlanması** oldukça **kolaydır**.
* **Kim, ne, nerede, ne zaman?** sorularına cevabını **ölçmeye** sorulardır.
* **Cümleler** ders kitabından **aynen alınmalıdır**
- Öğretmen **kendi** sözcükleriyle **yeniden** yazmalıdır.

Avantajları:

- a. **Hazırlanması, uygulaması ve puanlaması kolaydır** (Kullanışlı)
- b. **Soru sayısı artırılabilir.**
- c. **Sistematik hata karışma olasılığı pek yoktur!**

Dezavantajları:

- **İyi yazılmazsa** genellikle **üst düzey bilişsel özelliklerin** ölçülmemesi

CÜMLE TAMAMLAMA SORULARI YAZIM KURALLARI:

- 1) Her **kısa cevap maddesinin** → Yalnızca **tek doğru cevabı olmalı** (açık-net)
- 2) **Maddenin cevabının bulunmasında** → **İpuçları** verilmemeli.
- 3) Cümlelerin **gramer yapısında** → **İpucu** genellikle **eklerle** verilmektedir.
- 4) **Cevapta birden çok ayrıntı** varsa → O ayrıntıların her birine **ayrı puan** vermeli.
- 5) **İlköğretimde cevapların ayrı bir kâğıdına** işaretlenmesi **uygun değildir!**
- Ancak ortaöğretimde olabilir.
- 6) Bir cümlede **çok sayıda boşluk** bırakılmamalı
- 7) **Cümleden sadece anahtar** nitelikli **anamlı** ve **önemli** sözcükler **çıkartılmalıdır**.
- 8) Herkesçe **aynı biçimde** algılanacak biçimde **soru yazmak** gerekir.
- Öğrenciye “*Acaba öğretmenim bununla neyi kastediyor?*” dedirtmemelidir.

SÖZLÜ YOKLAMA

- * **Sözlü sınavlar ciddi bir ölçme hatası barındırma potansiyeline** sahiptir.
* **Dile dayalı becerilerin ölçülmesi** için geleneksel yöntemler içindeki **tek türdür**.
“*Sözlü anlatım, diksiyon, yabancı dil dersinde konuşma, solfej ve şarkı söyleme...*”
* **Sorular sözlü olarak sorulur ve cevap sözlü olarak verilir**.
* **Öğretmen ile öğrenci arasında karşılıklı ve devamlı bir etkileşim** vardır.
* **Bireysel bir testtir** → Her öğrenciye **ayrı soru sorma zorunluluğu vardır**.
* **Bireysel bir testtir** → Tüm öğrencileri test etmek için **çok süre gereklidir**.
* Öğrencinin **cevaplarını gözden geçirme şansı yoktur!**
* **Cevaplarda çoğu zaman düşünme ve tasarlamaya pek zaman vermez!**
* **Puanlama hemen yapılır** → Cevap **doğrulama genel izlenimle** yapılır.
* Öğrencinin **ayağa / tahtaya kaldırılması ve kaygı ...vb**
⇒ **Bireyden kaynaklanan hata miktarını artırabilir**.
* Öğretmenin **ölçme sonucuna sistematik hata karıştırma olasılığı yükselir**.
* **Sözlü anlatım becerisi** iyi olan (*daha az biliyor olsa da*) → **Yüksek puan** alabilir.
* **Öğrencinin kılık-kıyafeti, diksiyonu, hâl ve hareketleri**
⇒ Puanlamaya **artı** ya da **eksi** yönde **etki** edebilir.
• **Çok fazla soru sorulamayacağı için** → **Kapsam geçerliliği problemi** olabilir.

SÖZLÜ YOKLAMA UYGULAMA KURALLARI:

- 1) **Sözlü sınavlarda** da (yazılı sınavlar gibi) yapılacak **gün** ve **saat** ilan edilmeli
 - 2) Sorular **önceden hazırlanmalı**
 - 3) Sorular **amaca uygun** ve **her öğrenciye benzer güçlükte** olmalı
 - 4) **Cevap anahtarı** hazırlanmalı
 - 5) Sınavda öğrencilerin **kaygısını artıracak davranışlardan** kaçınılmalı
 - 6) **Hazırbulunmuşluk** artırılmalı
 - 7) **Basit olan sorudan** başlanmalı
 - 8) **Kaydedilemiyorsa** puanlama **hemen** yapılmalı
 - 9) **Puana ilişkin dönüt** hemen verilmeli
 - 8) **Puanlamada sistematik hata kaynaklarına karşı dikkatli olunmalı**
- Not:** Yoklanacak olan **davranışlar, yazılı sınav türleriyle de yoklanabiliyorsa**
⇒ **Sözlü yoklama** yapmaktan **kaçınılmalıdır**.

GENEL DEĞERLENDİRME

- 1) Her soru türünün **avantajları** olduğu gibi **dezavantajları** da vardır.
- 2) **Dezavantajları asgariye indirmenin yolu**
⇒ **Madde / soru çeşitlenmesi** yapmaktır (İlkokulda çok arttırmamak gerekir)
- 2) **Geleneksel test etme yaklaşımları ürün odaklıdır**.
⇒ Eğitim sürecinde **ürün elbette önemlidir** ancak
* **Ürün kadar**
- Öğrencinin süreçte **bilgiyi nasıl yapılandırdığının izlenmesi** önemlidir.
⇒ **Geleneksel ölçme yöntemleri destekleyici yöntemlerle desteklenmelidir**.